

14.08.2023

Asia/9

§ 478

V 30.8.2023 Valtuutettu Ozan Yanarin aloite S2-opetukseen ohjaamisen käytäntöjen uudelleen arvioimiseksi

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 01.02.2023 Yanar Ozan Käytäntöjä S2-opetukseen ohjaamisessa on arvioitava uudelleen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginhallitus katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Ozan Yanar ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki arvioisi tapoja, joilla varmistetaan, että opiskelijat saavat tasonsa mukaista opetusta, eikä heidän oleteta automaattisesti tarvitsevansa tukea suomen kielessä äidinkieli-merkinnän tai muun olettumuksen kuten esimerkiksi nimen perusteella.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Esitetty aloitevastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Perusopetuksessa ja lukiossa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääristä, kuten myös ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (R2). Oppimäärät ovat rinnakkaisia suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärälle. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkielenensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. S2-oppimäärä tulee kyseeseen silloin, kun oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla. Helsingin kaupungin perusopetuksessa laskentapäivän 20.9.2022 mukaan 23 % (10 816) oppilaista on vieraskielisiä, ja lähes sama osuus on S2/R2-oppilaita (10 782). Suomenkielisessä lukiokoulutuksessa laskentapäivän 20.1.2023 mukaan vieraskielisten opiskelijoiden osuus on 17 % ja S2-opiskelijoiden osuus on noin 15 % (1 211).

Kansallisen tason arviointia tai mittaristoa, jonka mukaan oppilaan tai opiskelijan kielitaitoa arvioitaisiin tai seurattaisiin tai jonka mukaan hänet ohjattaisiin opiskelemaan tiettyä oppimäärää, ei ole. Tällaisen arvioinnin ja ohjauksen kehittämiseksi on tunnustettu tarve, ja se olisi tarkoituksenmukaista kehittää valtakunnallisena yhteistyönä yhdessä yliopistojen kanssa. Asiasta on viestitty Opetushallitukselle, jonka ohjeistuksia oppimäärän valinnassa noudatetaan.

Perusopetuksessa oppilasta opettavat opettajat suosittelivat oppilaalle soveltuvaa suomen kielen oppimäärää perustuen kokonaisarvioon oppilaan suomen kielen taidon tasosta. Oppilaan huoltaja tekee lopullisen päätöksen oppimäärän valinnasta. Lukiokoulutuksessa opiskelijaa voidaan tarvittaessa ohjata oppimäärän valinnassa, mutta valinnasta päättää opiskelija itse.

Oppimäärään ohjaamiseen sekä kielitaidon arviointiin liittyvään tiedon lisäämiseen on tarvetta, ja asiaan sitoudutaan Helsingissä pitkjänteisesti. S2-opetuksen kehittämisen konkreettisia toimenpiteitä nostetaan Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot (Koulutus 2030) -ohjelmaan. Ohjelmaluonnokseen on kuvattu ehdotukset systemaattisen kielitaidon arvioinnin kehittämiseksi sekä kaikki kouluasteet käsittävän eheän suomen kielen opinpolun rakentamiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on jo tehnyt toimia, jotta oppimäärän valinta olisi kaikille yhdenvertaista. Erityisesti perusopetuksen henkilöstön tueksi on tuotettu tukimateriaalia oppilaan suomen kielen kielitaidon kartoittamiseen ja kehittymisen seuraamiseen, jotta oppimäärän suosittaminen tapahtuu kielitaidon perusteella. Opettajien ja rehtoreiden työn tueksi on Helsingissä tuotettu ”S2-käsikirja perusopetuksen opettajille”, jossa on ohjeistettu oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät asiat. Vastaava opas on valmis teillä lukiokoulutukseen. Huoltajille on tuotettu ”Tietoa huoltajille suomi

14.08.2023

Asia/9

toisena kielenä -opinnoista peruskoulussa” -esite 16 eri kielellä, ja se on saatavilla avoimesti Helsingin kaupungin verkkosivustolla. Helsinki aloittaa myös tutkimus- ja kehittämissyhteistyön Turun yliopiston johtaman FUNA-konsortion kanssa. Yhteistyöohjelman yhtenä tavoitteena on, että saamme paremmin tietoa oppijoiden luki-taitojen tuen tarpeista ja edelleen kielitaidosta – erityisesti S2-oppijat huomioiden.

Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee erittäin tärkeänä, että oppilaat eri opinpolun vaiheissa ohjautuvat opiskelemaan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineesta itselleen parhaiten soveltuvaa oppimäärää. Toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät tiedot, taidot, valmiudet ja tuki oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 01.02.2023 Yanar Ozan Käytäntöjä S2-opetukseen ohjaamisessa on arvioitava uudelleen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.06.2023 § 116

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Perusopetuksessa ja lukiossa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2)

on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääristä, kuten myös ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (R2). Oppimäärät ovat rinnakkaisia suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärälle. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkielenensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. S2-oppimäärä tulee kyseeseen silloin, kun oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla. Helsingin kaupungin perusopetuksessa laskentapäivän 20.9.2022 mukaan 23 % (10 816) oppilaista on vieraskielisiä, ja lähes sama osuus on S2/R2-oppilaita (10 782). Suomenkielisessä lukiokoulutuksessa laskentapäivän 20.1.2023 mukaan vieraskielisten opiskelijoiden osuus on 17 % ja S2-opiskelijoiden osuus on noin 15 % (1211).

Kansallisen tason arviointia tai mittaristoa, jonka mukaan oppilaan tai opiskelijan kielitaitoa arvioitaisiin tai seurattaisiin tai jonka mukaan hänet ohjattaisiin opiskelemaan tiettyä oppimäärää, ei ole. Tällaisen arvioinnin ja ohjauksen kehittämiseksi on tunnistettu tarve, ja se olisi tarkoituksenmukaista kehittää valtakunnallisena yhteistyönä yhdessä yliopistojen kanssa. Asiasta on viestitty Opetushallitukselle, jonka ohjeistuksia oppimäärän valintaan liittyen noudatamme.

Perusopetuksessa oppilasta opettavat opettajat suosittavat oppilaalle soveltuvaa suomen kielen oppimäärää perustuen kokonaisarvioon oppilaan suomen kielen taidon tasosta. Oppilaan huoltaja tekee lopullisen päätöksen oppimäärän valinnasta. Lukiokoulutuksessa opiskelijaa voidaan tarvittaessa ohjata oppimäärän valinnassa, mutta valinnasta päätti opiskelija itse.

Oppimäärään ohjaamiseen sekä kielitaidon arviointiin liittyvään tiedon lisäämiseen on tunnistettu tarve, ja siksi tähän sitoudutaan Helsingissä pitkäjänteisesti. S2-opetuksen kehittämisen konkreettisia toimenpiteitä nostetaan Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot (Koulutus 2030) -ohjelmaan. Ohjelmaluonnokseen on kuvattu ehdotukset systemaattisen kielitaidon arvioinnin kehittämiseksi sekä kaikki kouluasteet käsittävän eheän suomen kielen opinpolun rakentamiseksi.

Toimialalla on jo nyt tehty monenlaisia toimia, jotta oppimäärän valinta olisi kaikille yhdenvertaista. Erityisesti perusopetuksen henkilöstön tueksi on tuotettu tukimateriaalia oppilaan suomen kielen kielitaidon kartoittamiseen ja kehittymisen seuraamiseen, jotta oppimäärän suosittaminen tapahtuu kielitaidon perusteella. Opettajien ja rehtoreiden työn tueksi on Helsingissä tuotettu ”S2-käsikirja perusopetuksen opettajille”, jossa on ohjeistettu oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät asiat. Vastaava opas on valmisteilla lukiokoulutukseen. Huoltajille on tuotettu ”Tietoa huoltajille suomi toisena

14.08.2023

Asia/9

kielenä -opinnoista peruskoulussa” -esite 16 eri kielellä, ja se on saatavilla avoimesti Helsingin kaupungin verkkosivustolla. Helsinki aloittaa myös tutkimus- ja kehittämissyhteistyön Turun yliopiston johtaman FUNA-konsortion kanssa. Yhteistyöohjelman yhtenä tavoitteena, että saamme paremmin tietoa oppijoiden luki-taitojen tuen tarpeista ja edelleen kielitaidosta – erityisesti S2-oppijat huomioiden.

Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee erittäin tärkeänä, että oppilaat eri opinpolun vaiheissa ohjautuvat opiskelemaan äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineesta itselleen parhaiten soveltuvaa oppimäärää. Toimialalla tulee varmistaa, että henkilöstöllä on riittävät tiedot, taidot, valmiudet ja tuki oppimäärän valintaan ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyen.

23.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Antti Aaltonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27090
antti.aaltonen(a)hel.fi

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

Riikka Merimaa-Jovanovic, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi